

Nositelj projekta:

Dječji centar Logos
Ivana pl. Zajca 2
Slavonski Brod

Partneri projekta:

Grad Slavonski Brod
Dom zdravlja Slavonski Brod
DV Ivana Brlić Mažuranić

Projekt

"LOGOPEDSKO SAVJETOVALIŠTE"

financiraju:

Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i sporta
Grad Slavonski Brod

projekt
LOGOPEDSKO SAVJETOVALIŠTE

VODIČ KROZ RAZVOJ GOVORA

za pravovremeno
uočavanje znakova
odstupanja

OBILJEŽJA RAZVOJA I ZNAKOVNI ODSTUPANJA KOMUNIKACIJE, JEZIKA I GOVORA

OBILJEŽJA RAZVOJA

- svoja fiziološka stanja izražava glasanjem, smijanjem i plakanjem
- osluškuje različite zvukove i glasove koji ga okružuju
- brbljanje (od kvazivokala i glotala preko gukanja, vokaliziranja do pravog ili kanoničkog slogovnog glasanja)
- reagira osmiješenom na ugodne glasove, a plačem na ljutite i neugodne
- nakon 6. mjeseca počinje imitirati glasove odraslih

ZNAKOVNI ODSTUPANJA

- ne reagira na jake zvukove • ne reagira na poznati glas • ne imitira glasove odraslih
- ne pokazuje zanimanje za zvučne igračke • ne smije se glasno

0-9 mjeseci

OBILJEŽJA RAZVOJA

- razumije jednostavne upute i izvršava ih
- razumije značenje više jednostavnih riječi, pogledom traži imenovanu osobu ili predmet
- obilno se glasa slogovima koji nalikuju pravim riječima • prva riječ sa značenjem
- oponaša pokrete i aktivnosti okoline • govorno oponaša
- intencija komunikacija (pogledom, gestom pokazivanja) • maše "pa-pa"
- odmahuje glavom u značenju "ne" • odguruje od sebe stvari koje ne želi
- pruža ruke da ga se primi • odaziva se na svoje ime

ZNAKOVNI ODSTUPANJA

- ne brblji ili je brbljanje siromašno • ne odaziva se na svoje ime
- ne prepozna raspolaženja u glasu odraslih • ne javlja se prva riječ sa značenjem
- nema kontakt očima sa sugovornikom

9-15 mjeseci

OBILJEŽJA RAZVOJA

- govori najmanje pet riječi • ponavlja riječi i fraze
- intonacija brbljanja sliči na intonaciju rečenice
- odgovara na pitanje "što je to"
- traži "daj još" • pokazuje dijelove tijela
- orientira se na slikovnom materijalu - pokazuje dva ili više predmeta na slikama
- donosi stvari da ih pokaže drugima • protestira govoreći "ne"

ZNAKOVNI ODSTUPANJA

- ne razumije "pa-pa" i ne govori • ne razumije "ne" • ne razumije geste i ne koristi ih
- ne govori niti pet riječi • ne razumije jednostavne verbalne upute i jednostavna pitanja

15-18 mjeseci

OBILJEŽJA RAZVOJA

- koristi pedesetak riječi • oponaša glasanje životinja ili ih imenuje
- ponavlja riječ koje čuje • strukturira dvočlani govorni izraz
- počinje koristiti glagole i pridjeve • koristi negacije: nema, ne
- počinje koristiti zamjenice: ja, ti, moje
- zna pokazati pet dijelova tijela
- razumije pitanja: kdo, gdje, što
- na postavljena pitanja odgovara adekvatno s "da" ili "ne"
- koristi jednu riječ ili kratke fraze za izražavanje emocija

ZNAKOVNI ODSTUPANJA

- ne slijedi i ne razumije jednostavne verbalne upute
- ne strukturira dvočlane govorne izraze • ne oponaša pokrete i govor odraslih
- ne pokazuje dijelove tijela
- nema početka kombinatoričke igre (stavljanje dva predmeta u međuodnos)
- nema simboličke igre

18 mjeseci
do 2 godine

OBILJEŽJA RAZVOJA

- rječnik se proširuje • rečenična struktura je kvalitativno i kvantitativno bogatija
- povezuje 2-3 riječi
- počinje koristiti različite gramatičke oblike i gotovo sve vrste riječi
- sluša kratke priče • pridružuje iste boje
- razumije prostorne odnose (u, na, gore, dolje, ispod)
- razumije osnovne pojmove veličine i količine
- uključuje se u kratki dijalog • izražava emocije
- privlači pažnju riječima

ZNAKOVNI ODSTUPANJA

- ne odgovara na jednostavna pitanja
- ne postavlja pitanja
- govor je nerazumljiv ukućanima, osobito stranim osobama
- ne koristi jednostavne rečenice
- ne voli slušati priče, pjesmice

2-3 godine

OBILJEŽJA RAZVOJA

OBILJEŽJA RAZVOJA

- strukturira rečenice od 3-4 riječi
- postavlja pitanja: zašto, kada, što ako
- prepiščava kratki dogadjaj ili priču, komentira
- zna svoje ime, godine i spol
- izgovara glasove: A, E, I, O, U, P, B, M, T, D, N, K, G, H, F, V, J, L
- razumije i slijedi složene naloge • s 4 godine prepoznaće osnovne boje
- prilagođava svoj govor kad razgovara s mlađima od sebe
- "zita" slikovnice • sluša priče oko 10 minuta
- uključuje se u duži dijalog • zna igrati ulogu druge osobe u igri
- traži dopuštenje • objašnjava ako ga sugovornik ne razumije

ZNAKOVNI ODSTUPANJA

- siromašan rječnik • ne izgovara većinu glasova
- okolina ga ne razumije • ne razumije dvostrukе i trostrukе upute
- ne koristi govor za rješavanje problema • nema interakcije s drugom djecom

3-4 godine

OBILJEŽJA RAZVOJA

- priča duge priče
- odgovara adekvatno na pitanja: koliko, kako
- piše za značenje riječi
- mehanički broji do 10, s pokazivanjem do 5
- strukturira rečenice od 4-6 riječi • izgovara i ove glasove: S, Z, C, LJ, NJ, R
- koristi sve vrste riječi gramatički pravilno • identificira dijelove koji nedostaju
- imenuje krug i trokut

ZNAKOVNI ODSTUPANJA

- mali fond riječi • jednostavna struktura rečenice
- gramatičke pogreške • izostavlja glasove
- ne razumije značenje riječi • ne poznaje boje
- ne razumije i ne koristi prijedloge koji označavaju prostorne odnose
- dijete se povlači i osamljuje, siromašna je interakcija s okolinom

4-5 godina

OBILJEŽJA RAZVOJA

- izgovor svih glasova je pravilan
- koristi složene rečenice sa svim vrstama riječi gramatički pravilno
- priča priču po slijedu događaja
- koristi vremenske pojmove (dan, jučer, sutra, ujutro, uvečer)
- uviđa odnose, uzroke i posljedice
- prepoznaće i imenuje geometrijske oblike
- interes za slova i brojke • zna napisati svoje ime
- iza 5,5 godina može izdvojiti prvi glas u riječima
- razumije da pisani tekst predstavlja govorni jezik

ZNAKOVNI ODSTUPANJA

- grijesi u izgovoru glasova • grijesi u gramatici
- ima teškoće u razumijevanju i uporabi nekih vrsta riječi, npr. prijedloga (ispod, iznad); riječi sa suprotnim značenjem (široko-usko, visoko-nisko)
- ne zna pjesmice, priče
- ne sječe se važnih događaja i ne može ih ispričati

5-6 godina

OBILJEŽJA RAZVOJA

- lako koristi složene rečenične strukture
- usvaja apstraktne pojmove, npr. sreća, ljubav..
- imenuje dane u tjednu
- pričanje uključuje događaje, teme, likove
- govor potpuno prilagođava socijalnim situacijama
- vodi duge razgovore
- pojačan interes za slova
- usvaja glasovnu svjesnost (glasovna analiza i sinteza)
- uspostavlja vezu slovo-glas
- poznaće slova, počinje pisati

ZNAKOVNI ODSTUPANJA

- siromašan rječnik
- jednostavna rečenična struktura
- ne razumije apstraktne pojmove
- ne razlikuje slova i brojke
- nije usvojena glasovna svjesnost
- teško pamti

6-7 godina